

КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА СУМСЬКА СПЕЦІАЛІЗОВАНА ШКОЛА
І-ІІІ СТУПЕНІВ №29, М. СУМИ, СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Схвалено педагогічною радою
(протокол від 28.08.2026 №1)
Затверджено керівником закладу
(наказ від 28.08.2026 № 73)

**Критерії оцінювання результатів навчання
учнів 8-9 класів
з інтегрованого курсу «Мистецтво»**

Критерії оцінювання результатів навчання учнів з інтегрованого курсу «МИСТЕЦТВО» у 8–9 класах

Критерії оцінювання результатів навчання учнів 8-9 класів з інтегрованого курсу «Мистецтво» розроблені на основі:

1. Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти (Додаток 19, 20), з урахуванням положень концепції Нової української школи (НУШ).
2. Системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів (Наказ Міністерства освіти і науки України від 04 травня 2026 року № 722, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 24 червня 2026 року за № 922/46316 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки від 29 червня 2026 року № 1001)
3. Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України від 14 серпня 2026 року № 1427)
4. Листа Міністерства освіти і науки України від 17 серпня 2026 року № 1/17756-26 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2026/2027 навчальному році»
5. Модельних навчальних програм: «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автор Кондратова Л. Г.) рекомендованої Міністерством освіти і науки України (Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795); «Мистецтво. 7–9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л. Г.) рекомендованої Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883).
6. Положеннях навчальних програм «Мистецтво. 8 клас (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (укладач Кондратова Л.Г.) та «Мистецтво. 9 клас (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (укладач Кондратова Л.Г.). Розроблених на основі Модельної навчальної програми «Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автор Кондратова Л. Г.), рекомендованих педагогічною радою від 28.08.2026 року № 1. Затверджено керівником закладу (наказ від 28.08.2026 №73).

Мета та завдання оцінювання

Об'єктивне визначення рівня розвитку мистецького мислення та практичних навичок; стимулювання учнів до творчого самовираження, пошуку власних рішень та експериментування; відслідковування динаміки розвитку та коригування індивідуальної освітньої траєкторії учня; забезпечення конструктивного зворотного зв'язку між учасниками освітнього процесу.

Ключові принципи оцінювання

Комплексність: Передбачає оцінювання не лише фінального малюнка чи скульптури, а всього спектра діяльності — від зародження ідеї (ескізи, пошук композиції) до технічного виконання, знання теорії мистецтва та вміння аналізувати художні твори.

Професійна спрямованість: Орієнтує процес навчання на формування базових професійних компетентностей художника (розуміння колористики, перспективи, анатомії, композиційних законів) та розвиток художньо-образного мислення, необхідного для подальшої творчої діяльності.

Індивідуалізація: Враховує особистісний прогрес кожного учня, його початковий рівень здібностей, темп роботи, унікальне творче бачення та стилістичні уподобання, оцінюючи динаміку власного розвитку, а не лише порівняння з шаблоном.

Підтримка академічної доброчесності: Вимагає від учнів виконання автентичних творчих робіт без плагіату чи прямого копіювання чужих творів без зазначення авторства, стимулює самостійність пошуку художніх рішень та чесність у представленні результатів власної праці.

Оцінювання результатів навчання базується на інтеграції п'яти ключових показників (Наказ Міністерства освіти і науки України від 04 травня 2026 року № 722):

Когнітивні процеси:

Опанування мови мистецтва: оперування мистецькою термінологією, розрізнення видів, жанрів, стилів і засобів художньої виразності (колір, форма, ритм, тембр, динаміка тощо).

Аналіз та інтерпретація: здатність розкривати образний зміст, ідею та художній задум творів образотворчого, музичного та синтетичних мистецтв.

Мистецьке мислення: порівняння різних художніх явищ, встановлення зв'язків між мистецтвом та історико-культурним контекстом, аргументація власних естетичних суджень.

Навчальна діяльність:

Опанування мови мистецтва: оперування мистецькою термінологією, розрізнення видів, жанрів, стилів і засобів художньої виразності (колір, форма, ритм, тембр, динаміка тощо).

Аналіз та інтерпретація: здатність розкривати образний зміст, ідею та художній задум творів образотворчого, музичного та синтетичних мистецтв.

Мистецьке мислення: порівняння різних художніх явищ, встановлення зв'язків між мистецтвом та історико-культурним контекстом, аргументація власних естетичних суджень.

Рівень самостійності:

Автономність у роботі: ступінь потреби в допомозі чи підказках вчителя під час виконання практичних завдань та аналізу творів.

Оригінальність та творча ініціатива: здатність генерувати власні ідеї без бездумного копіювання зразків, вибір альтернативних матеріалів чи технік для втілення задуму.

Самокорекція: вміння помічати власні помилки в практичній роботі (неточність лінії, фальш у співі, порушення пропорцій) та самостійно їх виправляти.

Рівень комунікації та взаємодії:

Колективна творчість: ефективність співпраці у групових мистецьких проєктах (хоровий/ансамблевий спів, колективні панно, театралізації, арт-перформанси).

Презентація та захист: здатність виразно й переконливо презентувати власний або груповий творчий доробок перед аудиторією.

Естетичний діалог: виявлення поваги до думки інших, ведення конструктивного обговорення мистецьких творів та надання коректного зворотного зв'язку.

Частота вияву вмінь та індивідуальний поступ:

Систематичність: стабільність вияву предметних вмінь та навичок (діяльність має сталий, регулярний характер, а не має вигляд випадкових успіхів).

Особистісна динаміка: порівняння поточних досягнень учня з його власними попередніми результатами (зростання технічної точності, емоційного відгуку, впевненості у творчості).

Наполегливість: докладання вольових зусиль для подолання навчальних труднощів і досягнення якісного естетичного результату.

Об'єкти перевірки та оцінювання

Оцінювання здійснюється з урахуванням груп результатів, які беруться до уваги в освітньому процесі, але не обов'язково документуються в класному журналі.

ГР 1. Пізнання мистецтва, художнє мислення: передбачає здатність сприймати, аналізувати та інтерпретувати твори різних видів мистецтва, оперуючи відповідною понятійно-термінологічною базою.

- **Аналіз та інтерпретація:** розрізнення видів, жанрів, стилів і засобів художньої виразності; визначення ідеї, задуму та образного змісту твору.
- **Контекстуальне розуміння:** усвідомлення зв'язку мистецького твору з історичним, культурним та соціальним контекстом його створення.
- **Критичне мислення:** порівняння різних художніх явищ, висловлення обґрунтованих суджень про мистецтво та аргументація власної позиції з використанням фахової термінології.

ГР 2. Художньо-творча діяльність, мистецька комунікація: охоплює практичне застосування здобутих знань у власній творчості, втілення художніх ідей та взаємодію з іншими в процесі мистецької діяльності.

- **Практична вправність:** володіння базовими техніками, прийомами й засобами творення образотворчого, музичного або синтетичного мистецького продукту.
- **Творча самореалізація:** експериментування з матеріалами, формою та засобами виразності для передачі власних задумів, думок та спостережень.
- **Комунікація та презентація:** участь у колективних і групових мистецьких проєктах, презентація та захист власного доробку, ведення конструктивного діалогу про мистецтво.

ГР 3. Емоційний досвід, художньо-естетичне ставлення: відображає внутрішню ціннісно-емоційну сферу учня, його здатність відгукуватися на мистецькі явища та формувати особисте естетичне сприйняття світу.

- **Емоційно-чуттєвий відгук:** здатність переживати естетичні емоції, проявляти емпатію під час сприйняття творів та вербалізувати власні враження.
- **Естетична саморефлексія:** усвідомлення ролі мистецтва у власному житті, систематизація та аналіз особистого мистецько-емоційного досвіду.
- **Ціннісні орієнтири:** формування власного естетичного смаку, виявлення поваги до різноманіття культурних традицій, дбайливе ставлення до мистецької спадщини.

Інструментарій та шкала оцінювання

Оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою. Використовуються чотири рівні досягнень: початковий (1–3 бали), середній (4–6 балів), достатній (7–9 балів), високий (10–12 балів).

Основними видами оцінювання є:

- формувальне** (спрямоване на відстеження прогресу учня та підтримку навчання в процесі);
- поточне** (здійснюється під час проведення уроків для перевірки засвоєння поточного матеріалу) та
- підсумкове** (спрямоване на визначення результатів навчання за певний період (тема, семестр, рік))

Результати формувального оцінювання **не враховуються під час тематичного, семестрового та річного оцінювання.**

Річне оцінювання здійснюється на основі семестрових оцінок.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 8-9 класів з інтегрованого курсу «Мистецтво»

Рівень	Бал	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий (Потребує істотної підтримки)	1	Когнітивні процеси та знання предметного матеріалу: розпізнає лише окремі види чи жанри мистецтва (наприклад, живопис, музику, кіно) за наявності безпосередньої підказки вчителя.

		Навчально-практична та творча діяльність: відчуває значні труднощі у відтворенні або виконанні найпростіших художніх чи практичних дій; оперує поодинокими розрізненими термінами з теми. Рівень самостійності: виявляє повну залежність від зовнішньої допомоги та покрокового супроводу педагога. Комунікація та взаємодія: мовлення фрагментарне; емоційно-естетичні враження висловлює однослівно (на кшталт «подобається» / «не подобається»). Частота вияву вмінь: прояв предметних умінь має ситуативний і поодинокий характер.
	2	Когнітивні процеси та знання предметного матеріалу: відтворює незначну частину навчального матеріалу (називає за підказкою окремі мистецькі поняття або відомі твори світової та української культури). Навчально-практична та творча діяльність: за допомогою вчителя виконує найпростіші практично-творчі завдання за визначеним зразком. Рівень самостійності: виконує навчальні дії виключно за наявності покрокових вказівок та підтримки учителя. Комунікація та взаємодія: відповідає на прямі запитання короткими словосполученнями, відчуває труднощі у вербалізації власного естетичного досвіду. Частота вияву вмінь: уміння виявляються фрагментарно та нестабільно.
	3	Когнітивні процеси та знання предметного матеріалу: володіє фрагментарними фактами про види та стилі мистецтва; плутає базові художньо-образні поняття (зокрема засоби виразності різних видів мистецтва). Навчально-практична та творча діяльність: За допомогою педагога відтворює елементарні творчі завдання або знаходить ілюстративну інформацію в підручнику чи цифрових ресурсах. Рівень самостійності: потребує постійного зовнішнього контролю, алгоритмізації та спрямування діяльності. Комунікація та взаємодія: під час відповіді формулює синтаксично неповні речення; до групової творчої роботи залучається тільки за безпосереднім закликem учителя. Частота вияву вмінь: вияв умінь має нестабільний характер.
Середній (Потребує ситуативної підтримки)	4	Когнітивні процеси та знання предметного матеріалу: знає базові поняття та стилі мистецтва (у межах програми), проте відтворює знання суто репродуктивно та несистематизовано. Навчально-практична та творча діяльність: виконує практичні мистецькі роботи (проекти) або описує твір мистецтва за наведеним алгоритмом із частковою допомогою педагога. Рівень самостійності: виконує базові завдання за визначеним алгоритмом з частковою допомогою учителя чи однокласників. Комунікація та взаємодія: відповідає простими повними реченнями, проте виклад естетичних вражень і знань залишається

		уривчастим Частота вияву вмінь: уміння виявляються переважно у типових ситуаціях після додаткових пояснень.
	5	Когнітивні процеси та знання предметного матеріалу: розуміє зміст основних мистецьких понять (у межах програми), пояснює їхню сутність на конкретних прикладах творів. Навчально-практична та творча діяльність: самостійно виконує типові творчі завдання; знаходить художні твори за заданими критеріями чи описом, намагається описати власні враження від них. Рівень самостійності: потребує незначних підказок під час застосування теоретичних знань у практичній творчості. Комунікація та взаємодія: бере участь у навчальному діалозі, виявляє уважність і готовність слухати естетичні судження інших учасників групи. Частота вияву вмінь: демонструє стабільний вияв знань і вмінь базового рівня.
	6	Когнітивні процеси та знання предметного матеріалу: послідовно відтворює навчальний матеріал, виявляє розуміння основних виражальних засобів різних видів мистецтва (форма, колір, ритм, тембр, композиція, монтаж). Навчально-практична та творча діяльність: складає опис або аналітичний відгук про твір мистецтва за схемою; самостійно виконує практичну творчу роботу середньої складності. Рівень самостійності: самостійно виконує типові навчально-практичні завдання. Комунікація та взаємодія: будує зв'язну монологічну відповідь (власну естетичну оцінку), спираючись на наданий опорний план. Частота вияву вмінь: уміння виявляються регулярно у знайомому навчальному контексті.
Достатній (Має присутні успіхи)	7	Когнітивні процеси та знання предметного матеріалу: логічно та послідовно аналізує твори мистецтва; порівнює засоби виразності й образну мову різних видів і стилів мистецтва. Навчально-практична та творча діяльність: самостійно виконує практичні й художньо-творчі завдання; розробляє прості мультимедійні та цифрові продукти (презентації, віртуальні колажі) із застосуванням ІКТ. Рівень самостійності: самостійно опрацьовує нову навчальну інформацію та виконує практичні вправи за заданими інструкціями. Комунікація та взаємодія: логічно й послідовно висловлює власні естетичні судження, наводячи належні аргументи на їх підтримку. Частота вияву вмінь: уміння виявляються стабільно в стандартних умовах навчальної та творчої діяльності.
	8	Когнітивні процеси та знання предметного матеріалу: повною мірою володіє навчальним матеріалом; виявляє розуміння синтезу мистецтв, культурно-історичного контексту виникнення художніх явищ і стилів.

		Навчально-практична та творча діяльність: дає характеристику мистецьким стилям та напрямам (у межах програмових вимог) зіставляє твори різних видів мистецтва за спільністю теми, ідеї чи художнього образу; бере участь у розробці та реалізації індивідуальних або групових мистецьких проєктів. Рівень самостійності: демонструє повну самостійність під час виконання практично-аналітичних завдань у типових ситуаціях. Комунікація та взаємодія: бере участь у тематичних дискусіях про мистецтво, обґрунтовує власні оцінні судження щодо художніх фактів і рішень. Частота вияву вмінь: постійний і системний вияв умінь під час виконання навчально-пізнавальних та практичних завдань.
	9	Когнітивні процеси та знання предметного матеріалу: вільно оперує мистецько-культурологічним матеріалом; систематизує та узагальнює знання про художні напрями, формулює обґрунтовані естетичні висновки. Навчально-практична та творча діяльність: самостійно виконує складні творчі й інтерпретаційні завдання; використовує ІКТ та інструменти штучного інтелекту для візуалізації художніх задумів чи систематизації матеріалу (зокрема створення цифрових мудбордів, концепт-арту, віртуальних галерей, часових ліній мистецьких стилів тощо). Рівень самостійності: виявляє високий рівень автономності, здатен / здатна коригувати власну творчу траєкторію та алгоритм виконання завдання. Комунікація та взаємодія: будує чітко структуроване висловлювання з естетичного аналізу, ефективно взаємодіє під час командної проєктної чи виконавської діяльності. Частота вияву вмінь: стабільний і надійний вияв умінь у різноманітних навчальних і творчих ситуаціях.
Високий (Має значні успіхи)	10	Когнітивні процеси та знання предметного матеріалу: системно володіє навчальним матеріалом; здійснює глибокий мистецтвознавчий та культурологічний аналіз творів; розрізняє авторський стиль, художній напрям, естетичну цінність та виявляє факти маніпуляцій чи академічного плагіату у сфері медіамистецтва. Навчально-практична та творча діяльність: розробляє та реалізує самостійні мистецькі та дослідницькі мініпроєкти; здійснює критичний аналіз і верифікацію мистецьких чи інформаційних продуктів, створених із залученням інструментів штучного інтелекту. Рівень самостійності: виявляє творчу самостійність та оригінальний дослідницький підхід до вирішення завдань. Комунікація та взаємодія: Бере активну участь у мистецьких дебатах, аргументовано й толерантно обстоює власну естетичну позицію, поважаючи самовираження інших. Частота вияву вмінь: Постійно й системно застосовує набуті вміння у стандартних та змінених навчальних умовах.

	11	Когнітивні процеси та знання предметного матеріалу: виявляє глибоке розуміння концептуальних засад класичного й сучасного мистецтва; генерує оригінальні художньо-творчі та аналітичні ідеї. Навчально-практична та творча діяльність: самостійно зіставляє та критично оцінює суперечливі тенденції в сучасній культурі; використовує цифрові та технології штучного інтелекту для генерації новаторських освітніх і мистецьких продуктів (відеоарт, концептуальні есе, віртуальні виставки, мультимедійні перформанси). Рівень самостійності: повна автономність у виборі шляхів, методів і засобів творчої реалізації та вирішення проблемних завдань. Комунікація та взаємодія: публічне мовлення вирізняється виразністю, емоційною насиченістю й переконливістю; здатен / здатна організувати та спрямувати групову творчу чи проєктну діяльність. Частота вияву вмінь: виявляє стабільну впевненість у застосуванні предметних і творчих умінь у нестандартних і нових ситуаціях.
	12	Когнітивні процеси та знання предметного матеріалу: демонструє глибокі системні знання з теорії та історії мистецтва, що виходять за межі навчальної програми; виявляє високий рівень критичного, образного, причинно-наслідкового й системного естетичного мислення. Навчально-практична та творча діяльність: створює високохудожні, концептуально завершені самостійні проєкти (образотворчі, музичні, цифровий арт, екранні чи синтетичні роботи); критично аналізує складні художні явища та етико-естетичні проблеми цифрової епохи (включно із III-мистецтвом). Рівень самостійності: виявляє повну дослідницьку, художньо-творчу та пізнавальну автономію, здійснює об'єктивну самооцінку та рефлексію власного творчого шляху. Комунікація та взаємодія: досконало володіє культурою естетичної дискусії, здатен / здатна аргументовано обстоювати й презентувати авторські концепції, виявляє естетичне лідерство у груповій взаємодії. Частота вияву вмінь: демонструє постійний, гнучкий, творчий та оригінальний вияв умінь у будь-якому навчальному чи практико-мистецькому контексті.